

"Birinci temsilin hülâsasına göre münafık olan kimse,.." ve "İkinci temsilin hülâsasına göre: Münafık olan adam,.." Bu iki münafık tipini biraz açar mısınız?

"Zira, birinci temsilin hülâsasına göre, münafık olan kimse, kendisini vücut sahrâsında arkadaşlarından ayrılmış, tek başına kaldığını ve kâinat cemiyetinden tard edilmiş sahipsiz kaldığını bildiği gibi, her şeyi de mâdum bilir. Ve vahşetle ihata edilmiş, sükûn ve sükûnet içinde bütün mahlûkata ecnebî nazarıyla bakar. Münafığın şu bakışıyla mü'minin bakışı arasında dağlar kadar fark vardır. Zira, mü'min olan zat, nur-u iman ile bütün mevcudatı kendisine dost ve aşına bilir. Ve kâinatla, tevahhuş etmek değil, tam bir ünsiyeti ve muarefesi vardır."

"İkinci temsilin hülâsasına göre: Münafık olan adam, âlemi musibetleriyle öldürücü, belâlarıyla boğucu, dehşetli hâdisâtıyla tehdit edici, şedâidiyle sıkıcı bir şekilde görür. Bütün dünyayı, envâıyla beraber kendisine adâvet etmekte ittifak ettiklerini zanneder. İşte o münafığın bu zannına göre, âlemde ona menfaat verecek hiçbir şey yoktur. Bütün eşya ve mevcudat onun aleyhindedirler. Halbuki mü'min olan zat nur-u imanın iktizasıyla, kâinatın yaptığı tesbihleri ve tebşirleri manen işitir, ferahnâk olur."

"Ve keza, Kur'an-ı Kerim'in temsil hususunda yaptığı tekrar, münafıkların iki kısma ayrılmış olduklarına işarettir. *Birisi*, süflî ve âmi olan tabakadır. Bu tabakanın haline uygun birinci temsildir. *İkincisi*, kibirli, gururlu, güya yüksek tabakadır. Buna münasip ikinci temsildir. Demek temsillerin tekrarı, kısımların taaddüdüne işarettir." (1)

Münafıkların avam olan kısmı kâinat ve insanlar içinde yalnız, sahipsiz, yabancı kalmış bir vaziyette iken, yüksek olan tabaka açısından kâinat ve içindeki hadiseler onu tehdit eden bir düşman, bir şiddetli azap suretinde görünüyor. Yani küfründe derinlik mertebeleri bulunuyor. Avam münafık havas münafığa göre biraz daha az ve hafif etkileniyor.

***Kur'an-ı Kerim*, getirmiş olduğu temsiller ile münafığın ruh haritasını çıkarmış oluyor.**

Temsildeki **karanlık** münafıkların küfrüne işarettir. Evet küfür bir karanlıktır, kâinattaki sayısız tevhid nurunu ve delillerini nazardan düşürüp söndürür. **Hayret ve ateş** ise onların ruh dünyasının ne kadar oynak ve kararsız bir yapıya sahip olduğunu işaret ediyor. Bu oynak ve kararsız halleri de fitneyi tetikliyor.

Şimşegin ışığı insanın önünü çok az bir zaman ışıklandırır, sonra tekrar zifiri karanlığa düşürür. Bu ifadede münafıkların psikolojik halleri tahlil ediliyor. Münafıklar Müslümanların içinde yaşadıkları için, onlardan bir nur bir güzellik alma kabiliyetinde iken, hemen kalbindeki nifak ve küfür tohumları o cüzi ışığı söndürüyor, sonra tekrar karanlığa düşüyorlar.

Temsilde, bir insanın çöl ikliminde ve coğrafyasında çektiği sıkıntılar tasvir edilerek, bir münafığın aslında ne kadar zorlu ve şaşkın bir ruh halinde olduğuna işaret ediliyor.

Yani temsil hakikatin bir merceği ve bir dürbünüdür ki; herkes soyut akli ile o hali idrak edemiyor, lakin temsil o hali anlamada bir dürbün, bir mercek vazifesi görüyor. Böylece küfrün ve onun en aşağı makamı olan nifakın ne kadar çirkin ve adi bir hal olduğu ispat edilsin ki; kimse onu satın almaya kalkışmasın.

(1) bk. [İşârâtü'l-İ'câz, Bakara Sûresi, 19 ve 20. Âyetlerin Tefsiri.](#)